

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 93/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. februára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej spoločnosťou JUDr. Peter Havlík advokátska kancelária s. r. o., Damborského 13, Nitra, v mene ktorej koná advokát JUDr. Peter Havlík, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva zaručeného v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Partizánske sp. zn. 5 C 52/2008 z 13. októbra 2010, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4 Co 1/2011 z 23. júna 2011 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 46/2017 z 25. júla 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Partizánske (ďalej aj „okresný súd“) sp. zn. 5 C 52/2008 z 13. októbra 2010, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 1/2011 z 23. júna 2011 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 46/2017 z 25. júla 2017.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že sa na Okresnom súde Topoľčany ako navrhovateľka v druhom rade domáhala určenia, že je podielovou spoluvlastníčkou pozemkov v katastrálnom území [REDAKOVANÉ].

Vec bola pôvodne vedená na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 4 C 253/2007, avšak po prechode výkonu súdnictva v súvislosti so zriadením nových okresných súdov prešla od 1. januára 2008 na Okresný súd Partizánske.

O návrhu rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 5 C 52/2008-115 z 8. júna 2009. Žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu navrhovateľiek na požadovanom určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ako aj z dôvodu vecnej neopodstatnenosti návrhu, pretože podľa názoru súdu navrhovateľky v čase tvrdeného nadobudnutia vlastníckeho práva boli v manželstve, a teda nemohli tvrdené spoluvlastnícke podiely nadobudnúť do svojho výlučného vlastníctva.

O odvolaní navrhovateliek rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4 Co 237/2009-136 z 23. marca 2010 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie s odôvodnením, že navrhovateľky majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, a súčasne s odôvodnením, že záver o vecnej neopodstatnenosti návrhu je predčasný.

Okresný súd návrh opätovne zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie. Zhrnula argumenty, pre ktoré sa domnieva, že súd nesprávne aplikoval právnu normu, keď tvrdil, že vlastnícke podiely mali byť nadobúdané do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Poukázala taktiež na nesprávny postup súdu, keď riadne nevypočul svedkov.

Krajský súd ako odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil rozsudkom č. k. 4 Co 1/2011-263 z 23. júna 2011, prevzal tvrdenia súdu prvého stupňa a argumentáciou sťažovateľky sa nezaoberal.

Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 46/2017 z 25. júla 2017 odmietol „*ako procesne neprípustné*“, a to najmä z dôvodu že „*Žalobkyne v dovolaní prípustnosť dovolania a dovolacie dôvody vyvodzovali z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktoré v čase dovolania už boli právne neúčinné.*“.

Sťažovateľka tomuto rozhodnutiu najvyššieho súdu a rozhodnutiam, ktoré mu predchádzali, vyčíta „*Porušenie zásady na spravodlivý proces - nepreskúmateľnosť rozsudku, nedostatočné odôvodnenie rozsudku. Porušenie povinnosti súdu vyrovnať sa v odôvodnení s argumentmi účastníkov konania...*“

Riadne odôvodnenie myšlienkového postupu súdu, odôvodnenie, prečo neprijal mnohé vykonané dôkazy, prečo neprijal návrhy na dokazovanie, ktoré v záverečnej reči uviedla sťažovateľka v rozsudku prvostupňového súdu chýba, a túto chybu mu súd druhého stupňa nevytkol, a jeho tvrdenia si osvojil, taktiež bez riadneho odôvodnenia.“.

Podľa sťažovateľky je preto „*oprávnené sa domnievať, že súdy posúdili vec arbitrárne, a pri riadnom odôvodnení, by nemohli vec rozhodnúť tak ako ju rozhodli, pretože vykonané dokazovanie jasne potvrdzuje, že navrhovateľky konali v dobrej viere. Súdy tak v tomto konaní neposkytli riadnu ochranu vlastníckeho práva nadobúdateľom,*“

ktorí odvodzujú svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným katastri od dobromyseľného vydržania.“

Krajský súd ako odvolací súd v uznesení sp. zn. 4 Co 237/2009, ktorým zrušil rozsudok súdu prvého stupňa č. k. 5 C 52/2008-115, na s. 5 uviedol: „Z prednesov navrhovateľky 1/ a z jej písomných podaní je zrejmé, že sa domáha určenia podielového spoluvlastníctva... na tom skutkovom základe, že spoluvlastnícky podiel v nehnuteľnosti v 1/2-ici nadobudla od ich právneho predchodcu [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] neformálnou kúpnu zmluvou uzavretou v roku 1972 a následne titulom vydržania.“

V závere tohto uznesenia súd poukázal na § 226 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podľa ktorého je súd prvého stupňa vysloveným právnym názorom viazaný.

Napriek tomu prvostupňový súd po vykonaní dokazovania opäť dospel k názoru, že sťažovateľka nevie uviesť, akým právnym úkonom vlastníctvo nadobudla.

Prvostupňový súd ani odvolací súd v odôvodnení neobjasnili, prečo sa vôbec zaoberali otázkou, či nehnuteľnosti mali byť nadobudnuté do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ak časť z nich mala byť nadobudnutá darom výhradne navrhovateľke v 1. rade, resp. kúpou v prospech 3. osoby (opäť v prospech navrhovateľky v 1. rade) alebo vydržaním, ktoré opäť uplatňuje len navrhovateľka v 1. rade, a nie jej manžel.

Odvolací súd v rozsudku č. k. 4 Co 1/2011-263 prevzal odôvodnenie prvostupňového súdu a argumentmi sťažovateľky sa v podstate nezaoberal.

Rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci je podľa sťažovateľky arbitrárne a nepreskúmateľné.

K postupu najvyššieho súdu sťažovateľka uviedla, že „je síce pravda, že v dovolaní dovolateľky dovolacie dôvody vyvodzovali z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktoré v čase dovolania už boli právne neúčinné. Avšak Najvyšší súd sa nezaoberal otázkou porušenia základných práv navrhovateľiek, čo pre rozhodnutie v ich veci malo zásadný význam, a čo najvyšší súd urobiť mal.“

Dovolací súd mal zohľadniť aj vlastný názor, uvedený v náleze 4Odo 283/2009 zo dňa 27. 10. 2010, týkajúceho sa predpokladov vydržania, ospravedlniteľný omyl o dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že vec mu patrí a ide

pri tom o omyl ospravedlniteľný. Omyl môže byť nielen skutkový ale i právny. Právny omyl spočíva v neznalosti, alebo úplnej neznalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností - právny omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti jednoznačného ustanovenia OZ platného v dobe, kedy sa držiteľ ujal držby, nie je neospravedlniteľný.“

Najvyšší súd ako dovolací súd mal pri tom zohľadniť aj už uvedenú vlastnú judikatúru.

Sťažovateľka vyjadrila pochybnosť o nestrannosti konajúceho súdu, a tým porušenie práva na spravodlivý proces, pretože „*Zo zápisníc je zrejmé, že súd s ohľadom na to, že navrhovateľky nemali z finančných dôvodov advokáta, s ohľadom na vek navrhovateľiek, na skutočnosť, že nemajú právne vzdelanie ako aj s ohľadom na to, že súd prvého stupňa vnímal, že navrhovateľky nepoužívajú riadne označovania právnych úkonov a skutočností si neplnil riadne poučovaciu povinnosť, obsiahnutú v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku, pre prípad, kedy strana nie je zastúpená advokátom, či už sa jedná o ustanovenie v § 5, ods. 1, v § 43 ods. 1 alebo v § 49 ods. 5 a iné.*

Súd mal odstrániť prípadné vady podania, alebo aj vady označovania úkonov a pod. Súd naopak tieto vady nepomohol v záujme ochrany práv navrhovateľiek odstrániť, ale tieto vady označil ako dôkaz, ktorý viedol k zamietnutiu návrhu!

Arbitrárnosť rozhodnutí naznačuje aj detail, a to, že dôkazov v prospech odporcov súd prvého stupňa detailne pri každom svojom tvrdení uvádza konkrétny dôkaz s uvedením čísla listu v spise, pričom pri opise tvrdení a dôkazov v prospech navrhovateľiek tak čúď činí len zriedka.“

Nestrannosť sudcu treba skúmať aj na základe toho, ako je nezávislý na prejednávanej veci a stranách v spore v tom zmysle, že proti nim nemá predsudky, sympatie ani antipatie, že strany v spore sú si v jeho očiach úplne rovné a žiadna z nich nemá apriórne žiadnu výhodu ani nevýhodu, prednosť ani nedostatok, že k právnemu vzťahu, ktorý rieši, nezískava vzťah ešte pred tým, než mu bola vec zverená na rozhodnutie, a že teda bude môcť veci posudzovať úplne nezávisle a slobodne.

Podľa štrasburskej judikatúry vrátane rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Ferrantelli and Santangelo v. Taliansko zo 7. augusta 1996 „*existencia nestrannosti*

pre účely čl. 6 ods. 1 Dohovoru musí byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu v danej veci“.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„a) Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 4Cdo 46/2017 zo dňa 25. 07. 2017, Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne 4Co/1/2011 zo dňa 23. 6. 2011, Rozsudkom Okresného súdu Partizánske spis. zn. 5C/52/2008 zo dňa 13. 10. 2010, ako aj v konaniach, ktoré týmto rozhodnutiam predchádzali, došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd sťažovateľky, vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, v nadväznosti na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj na čl. 36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd a následne tým došlo k porušeniu k porušeniu základných ľudských práv a slobôd sťažovateľky, vyplývajúcich čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, v nadväznosti na čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

b) Ústavný súd SR zrušuje Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 4Cdo 46/2017 zo dňa 25.07.2017, Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne 4Co/1/2011 zo dňa 23.6.2011, Rozsudok Okresného súdu Partizánske spis. zn. 5C/52/2008 zo dňa 13.10.2010 a vec vracia Okresnému súdu Partizánske na ďalšie konanie.

c) Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 312,34 €, ktorú je povinný vyplatiť mu Krajský súd v Trenčíne v sume 156,17 € a Okresný súd Partizánske v sume 156,17 € do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu - JUDr. Peter Havlík advokátska kancelária s.r.o.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

**K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu
sp. zn. 5 C 52/2008 z 13. októbra 2010**

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovatelia sa môžu domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím im dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľov je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

Proti označenému uzneseniu okresného súdu bola sťažovateľka oprávnená podať odvolanie, čo aj opakovane urobila, a krajský súd o jej odvolaniach aj rozhodol. Z toho vyplýva, že sťažovateľka mala k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej práv uznesením okresného súdu sp. zn. 5 C 52/2008 z 13. októbra 2010 podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 Co 1/2011 z 23. júna 2011 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 46/2017 z 25. júla 2017

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 Co 1/2011 z 23. júna 2011 potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 5 C 52/2008-219 z 13. októbra 2010, ktorým zamietol návrh sťažovateľky, ktorým sa domáhala „určenia, že je podielovou spoluvlastníčkou pozemkov parcele č. [REDAKOVANÉ] o výmere 38 m², parcele č. [REDAKOVANÉ] o výmere 4 m², parcele č. [REDAKOVANÉ] o výmere 117 m² a parcele č. [REDAKOVANÉ] o výmere 746 m² s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 1/2-ice k celku, zapísaných na LV č. [REDAKOVANÉ] pre katastrálne územie [REDAKOVANÉ]“.

Krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľky nie je dôvodné, čo odôvodnil takto:

«Navrhovateľky 1), 2) ako odvolací dôvod uplatnil nedostatočne zistený skutkový stav veci a nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa...

Súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na právnom závere, že návrh navrhovateľiek 1), 2) nie je dôvodný, nakoľko v čase uzavretia tvrdených kúpnych zmlúv v roku 1972 boli obidve navrhovateľky v manželstve, a preto ak počas manželstva nadobudli nehnuteľnosti, je v tomto smere potrebné rešpektovať ustanovenia o bezpodielovom spoluvlastníctve manželov a tomu zodpovedajúce znenie navrhovaného výroku rozhodnutia sudu vo veci samej a ďalej z dôvodu, že neboli splnené predpoklady samotného vydržania vlastníckeho práva ani u jednej z navrhovateľiek 1), 2).

Odvolací súd sa s týmto právnym názorom súdu prvého stupňa stotožňuje...

Vydržanie patrí k všeobecným originálnym spôsobom nadobudnutia vlastníckeho práva a pojmovo predstavuje nadobudnutie vlastníckeho práva v dôsledku kvalifikovanej dlhodobej držby oprávnenou osobou, ktorá nie je vlastníkom. Podmienkou vydržania je oprávnená držba spôsobilej veci, trvajúca po zákonom stanovenú vydržaciú dobu. Podľa konštantnej judikatúry oprávnená družba predpokladá, že držiteľ je v dobrej viere,

že mu vec alebo právo patrí, a že je v dobrej viere so zreteľom k všetkým okolnostiam, pričom uvedené podmienky musia byť splnené súčasne. Dobrá viera spočíva v presvedčení držiteľa, že je vlastníkom veci, ktorú drží, alebo subjektom práva. Dobrá viera je vnútorný, psychický stav držiteľa. Zo zákona vyplýva, že nestačí prostá subjektívna dobrá viera, ale oprávnený držiteľ musí byť v dobrej viere so zreteľom ku všetkým okolnostiam. Posúdenie, či je držiteľ v dobrej viere so zreteľom ku všetkým okolnostiam alebo nie, je treba vždy hodnotiť objektívne a nielen zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samotného účastníka a je treba vždy brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej opatrnosti, ktorú možno vzhľadom k okolnostiam a povahe daného prípadu po každom požadovať, nemal, resp. nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa vychádzal pri posúdení otázky dobrej viery navrhovateľiek 1), 2) o tom, že im sporná nehnuteľnosť patrí správne v súlade s hore uvedenými zásadami, z právne významných okolností, ktoré vyšli z vykonaného dokazovania najavo, a z ktorých bolo možné usúdiť neoprávnenosť držby sporných nehnuteľností...

Navrhovateľka 2) tvrdila, že spoluvlastnícky podiel k sporným pozemkom nadobudla od navrhovateľky 1) kúpnu zmluvou uzavretou v ústnej forme, následne potom ako ho navrhovateľka 1) nadobudla od právneho predchodcu odporcov [REDACTED].

S prihliadnutím k uvedeným tvrdeniam bolo potrebné skúmať dobromyseľnosť navrhovateľiek 1), 2) so zreteľom k všetkým okolnostiam držby a vziať do úvahy, či navrhovateľky 1), 2) pri bežnej opatrnosti, ktorú možno vzhľadom k okolnostiam a k povahe daného prípadu po každom požadovať, nemali, resp. nemohli mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že im nehnuteľnosti patria.

Navrhovateľka 1) v konaní pred súdom prvého stupňa nevedela jednoznačne ustáliť, na základe akého konkrétneho právneho titulu mala vlastne vlastnícke právo nadobudnúť (či kúpna zmluva alebo zmluva v prospech tretieho), naviac z jej výpovede na pojednávaní dňa 08.06.2009 vyplýva, že o uzavretí ústnej kúpnej zmluvy ohľadne PKN parc. č. [REDACTED] informovala predsedu MNV [REDACTED], ktorý jej nechcel „povoliť prepísanie celej role na ňu“, povolil jej len 9 árový pozemok pod domom s tým, že ostatný

pozemok sa bude ďalej viesť ako roľa. Z výsluchu navrhovateľiek 1), 2) ďalej vyplýva, že po uzavretí ústnych zmlúv o prevode spoluvlastníckych podielov k sporným pozemkom si uvedomovali potrebu vec „papierovo dotiahnuť“. Táto skutočnosť vyplýva aj z čestného prehlásenia [REDAKOVANÉ] - manžela navrhovateľky 2), v ktorom uviedol, že pri odovzdávaní kúpnej ceny 8.500,-Kčs predávajúcemu [REDAKOVANÉ] sa mala aj spísať v Bratislave zmluva, avšak „notársky úrad bol už zatvorený a preto nedošlo k uzavretiu písomnej zmluvy.“ Z výpovedí odporcov vyplýva, že ich právny predchodca [REDAKOVANÉ] sa o sporné pozemky počas života zaujímal, v roku 1981 navštívil navrhovateľku 1) za účelom vyhotovenia písomnej kúpnej zmluvy. Uvedené tvrdenia odporcov potvrdili aj samotné navrhovateľky 1) a 2). Tieto okolnosti jednoznačne svedčia o vedomosti navrhovateľiek 1), 2), že k nadobudnutiu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je potrebná písomná forma takéhoto právneho úkonu. Samotné faktické uchopenie sa užívania spornej časti nehnuteľností nezakladá ešte dobrú vieru navrhovateľiek 1), 2), že im táto časť pozemkov i vlastnícky patrí. Nemožno preto ich oprávnenú držbu vyvodzovať len z toho, že za sporné pozemky zaplatili kúpnu cenu. Navyiac ešte pred uplynutím 10 ročnej vydržacej doby právny predchodca odporcov navštívil navrhovateľku 1) za účelom vyhotovenia písomnej kúpnej zmluvy a navrhovateľka 1) o tejto skutočnosti informovala aj navrhovateľku 2). S prihliadnutím na uvedené okolnosti navrhovateľky 1), 2) pre nedostatok dobromyseľnosti nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam titulom vydržania. V ostatnom odvolací súd poukazuje na podrobné odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorým sa plne stotožňuje. Za tohto stavu boli odvolacie námietky navrhovateľiek 1), 2) nedôvodné.»

O dovolaní sťažovateľky (a tiež navrhovateľky v 1. rade) rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 46/2017 z 25. júla 2017 tak, že dovolanie odmietol.

Dovolací súd uviedol, že podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní žalobkyňami vznesené, a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie.

V ďalšom najvyšší súd zdôraznil, že „žalobkyne v podanom odvolaní neuviedli žiadne podstatné okolnosti, ktoré by mohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Za daného stavu si odvolací súd osvojil dôvody odvolaním napadnutého

rozsudku a podrobnostiach na ne odkázal v zmysle § 219 ods. 2 O. s. p. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku citoval § 130 ods. 1 a § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podal výklad inštitútu vydržania so zameraním na zákonom stanovené podmienky tohto, originálnym spôsobom nadobudnutia vlastníckeho práva. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne, pri posúdení otázky dobrej viery žalobkyní vychádzal z právne významných okolností, ktoré vyšli z vykonaného dokazovania najavo a z ktorých bolo možné usúdiť neoprávnenosť držby sporných nehnuteľností. Poukázal na tvrdenia žalobkyní v žalobe ako aj v priebehu prvoinštančného konania a tiež rozviedol, ktoré na vec sa vzťahujúce skutočnosti žalobkyne nevedeli jednoznačne ustáliť. Odvolací súd zdôraznil, že samotné faktické uchopenie sa užívania sporných nehnuteľností nezakladá ešte dobrú vieru žalobkyní, že im tieto aj vlastnícky patria. Nemožno preto ich oprávnenú držbu vyvodzovať len z toho, že za sporné nehnuteľnosti zaplatili kúpnu cenu. Navyiac ešte pred uplynutím desaťročnej vdržacej doby právny predchodca žalovaných navrhol žalobkyniam uzavretie kúpnej zmluvy. Preto žalobkyne pre nedostatok dobromyseľnosti nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam titulom vydržania. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok prvej inštancie podľa § 219 O. s. p. ako vecne správny potvrdil...

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobkyne. Prípustnosť dovolania vyvodzovali z § 238 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (účinný do 1. septembra 2005 -poznámka dovolacieho súdu), keď mali za to, že súd prvej inštancie sa neriadil právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý zaujal vo svojom zrušujúcom uznesení z 23. marca 2010 sp. zn. 4 Co 237/2009. Ako dovolacie dôvody uvádzali, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/), rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonávanom dokazovaní (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. d/ O. s. p.) všetko v znení účinnom do 1. septembra 2003 (poznámka dovolacieho súdu). V rozsiahlom dovolaní polemizovali so skutkovými a právnymi závermi súdov nižších stupňov a prezentovali svoje názory na splnenie predpokladov vydržania vlastníckeho práva...

... Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (9. júna 2016), t. j. za účinnosti O. s. p., dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 470 ods. 2 C. s. p. a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O. s. p. ...

... So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p., ktoré ukladalo dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorým z procesných nedostatkov uvedených v § 237 ods. 1 O. s. p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. netvrdil a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo...

... Z obsahu dovolania však možno usudzovať, že žalobkyne namietajú tzv. inú vadu konania (neúplné skutkové zistenia a nesprávne vyhodnotenie dôkazov). Dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. je relevantným dovolacím dôvodom, ktorý však v súlade s konštantnou judikatúrou najvyššieho sudu nezakladá procesnú prípustnosť podaného dovolania (vid' R 37/1993 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). Tento dovolací dôvod je možné úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní, čo však nie je daný prípad.

... Žalobkyne v dovolaní tiež namietal nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). K tejto dovolacej námietke dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj keby tvrdenie dovolateľiek bolo opodstatnené (dovolací súd ho z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkami vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého

rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. (porovnaj tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 26/2010). V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, čo však nie je daný prípad.

... Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalobkyní proti rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa § 238 O. s. p. a ani podľa § 237 ods. 1 O. s. p. prípustné. Preto najvyšší súd dovolanie žalobkyní v súlade s § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol ako procesne neprípustné.“.

Ústavný súd preskúmal námietky sťažovateľky a konštatuje, že jej sťažnosť vo vzťahu k namietaným rozhodnutiam krajského súdu a najvyššieho súdu treba považovať za zjavne neopodstatnenú, vec nemá ústavný rozmer a sťažovateľka v sťažnosti vo vzťahu k namietaným uzneseniam krajského súdu a najvyššieho súdu bližšie neuviedla konkrétne dôvody údajného porušenia jej práv (poukazovanie na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva požiadavku na relevantné odôvodnenie sťažnosti nemôže nahradiť).

Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, dal sťažovateľke primeranú odpoveď na všetky námietky uvedené v dovolaní. Rozhodnutie najvyššieho súdu nie je arbitrárne, ako to tvrdí sťažovateľka a ústavný súd tiež nezistil, že by výklad ustanovení procesného kódexu všeobecnými súdmi a ich závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, keďže z nich nevyplýva ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Podľa uvedených článkov ústavy a dohovoru právo na spravodlivý súdny proces neznamená tiež právo na to, aby bol účastník konania pred súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho právnymi názormi (obdobne napr. II. ÚS 218/02,

III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08). Je v právomoci súdu vykladať a aplikovať zákony (obdobne napr. I. ÚS 50/04, IV. ÚS 252/04).

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vo vzťahu k námietke porušenia sťažovateľkinho základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou konštatuje, že absencia porušenia ústavnoprávných princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľky hmotnoprávneho charakteru. Ústavný súd zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou proti všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom toho, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou (napr. II. ÚS 78/05).

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. februára 2018